

c) **porušení týkající se vnitřního trhu** podle článku 26 odst. 2 SFEU, včetně porušení unijních pravidel hospodářské soutěže a státní podpory, jakož i porušení týkající se vnitřního trhu v souvislosti s jednáními, která porušují pravidla týkající se daně z příjmů právnických osob, nebo s mechanismy, jejichž účelem je získání daňové výhody, která maří předmět nebo účel příslušného práva v oblasti daně z příjmů právnických osob.

Platí přitom, že Směrnici není dotčena možnost členských států **rozšířit ochranu podle vnitrostátního práva** i na další oblasti nebo akty, že by se ochrana oznamovatele v daném členském státě mohla vztahovat i na oznámení týkající se svým obsahem i dalších oblastí veřejného zájmu. Prozatím však aktuální situace napovídá tomu, že této možnosti zřejmě žádný z členských států EU včetně České republiky širěji nevyužije.

Pokud hovoříme o věcné působnosti Směrnice, je třeba současně upozornit i na **výjimky** z této věcné působnosti, které jsou upraveny v článku 3.

V tomto směru se Směrnice **nevztahuje** zejména na oblast zajišťování národní bezpečnosti a ochranu podstatných bezpečnostních zájmů, jakož i na oblast pravidel pro zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany nebo bezpečnosti. Kromě toho jsou z působnosti Směrnice dále výslovně vyňaty i specifické oblasti ochrany utajovaných informací, advokátní a lékařské profesní mlčenlivosti, porad soudních senátů a pravidel trestního řízení.

9.2 Osobní působnost Směrnice a podmínky ochrany oznamovatelů

Jednou z klíčových otázek každého modelu whistleblowingu je, na které skupiny fyzických osob – v rámci organizace anebo i mimo ni – se vztahuje ochrana oznamovatele, tj. jaký je rozsah osobní působnosti.

Směrnice EU o whistleblowingu upravuje v článku 4 svou **osobní působnost** tak, že se vztahuje na následující oznamující oso-

by pracující v soukromém nebo veřejném sektoru, které získaly informace o porušení práva Unie v pracovním kontextu:

- osoby mající statut **pracovníka (zaměstnance)** včetně **státních zaměstnanců**;
- osoby, u kterých pracovní anebo služební poměr mezitím skončil (**bývalí zaměstnanci**);
- osoby, které mají status **osob samostatně výdělečně činných**;
- **akcionáři** a osoby náležející do **správního, řídicího nebo dohledového orgánu podniku**, včetně nevýkonných členů;
- **dobrovolníci** a **placení či neplacení stážisté**;
- **veškeré osoby**, které pracují pod dohledem a podle pokynů **zhotovitelů, subdodavatelů a dodavatelů**.

Z hlediska vymezení osobní působnosti Směrnice lze přitom konstatovat, že se toto vymezení v zásadě nijak neodlišuje od vymezení osobní působnosti většiny současných modelů whistleblowingu, tj. ochrana oznamovatelů se vztahuje jak na současné a bývalé zaměstnance, tak i na některé osoby stojící mimo organizaci.

V celkovém kontextu nastavení interních procesů oznamování jsou zcela zásadní **podmínky ochrany oznamujících osob**, které již byly obecně zmiňovány v přechozích kapitolách této publikace, a jež jsou konkrétně upraveny v článku 6 Směrnice EU o whistleblowingu.

Osoby oznamující informace o porušení spadající do oblasti působnosti směrnice mají právo na ochranu podle Směrnice, jestliže:

- měly **oprávněné důvody se domnívat**, že oznámené informace o porušení byly **v době oznámení pravdivé** a že tyto informace spadaly **do působnosti této Směrnice**;
- podaly oznámení buď **interně** v souladu s článkem 7 Směrnice anebo **externě** v souladu s článkem 10, anebo učinily **zveřejnění** v souladu s článkem 15 Směrnice.

Platí přitom, že režimu směrnice podléhají zásadně pouze oznámení, která byla oznamující osobou učiněna s **uvedením údajů**,

Podmínky ochrany oznamujících osob

kteře ji dostatečně identifikují a umožňují s ní v procesu vyřizování dále komunikovat. Členské státy však mohou rozhodnout, zda mají soukromé nebo neveřejné subjekty a příslušné orgány přijímat i **anonymní oznámení** o porušení a následná opatření či nikoli.

Pokud ale osoby, které podaly oznámení anonymně, byly následně identifikovány, mají nárok na ochranu v případě, že jsou poškozeny odvetnými opatřeními a současně splňují podmínky ochrany (viz shora).

9.3 Interní a externí oznamování

Ohledně způsobů a forem whistleblowingu Směrnice rozlišuje interní a externí oznamování a v jejich rámci pak i interní a externí kanály pro oznamování.

Zatímco **interním oznámením** se rozumí ústní nebo písemné poskytnutí informací o porušení v rámci právního subjektu (organizace) ve veřejném nebo soukromém sektoru, **externím oznámením** je ústní nebo písemné poskytnutí informací o porušení příslušným orgánům.

Příslušným orgánem je přitom ten vnitrostátní orgán, který je určen přijímat oznámení a poskytovat oznamujícím osobám zpětnou vazbu (o plánovaných či přijatých opatřeních v návaznosti na jejich oznámení a o důvodech následných opatření), anebo který je určen k plnění povinností stanovených v této Směrnici, zejména co se týká následných opatření přijatých v návaznosti na oznámení.

Směrnice ukládá členským státům povinnost zajistit, aby právní subjekty v soukromém a veřejném sektoru (organizace) zavedly vhodné **interní kanály pro oznamování a postupy pro přijímání oznámení a následná opatření** v návaznosti na takto podaná oznámení, a to po konzultaci se sociálními partnery, je-li tak stanoveno ve vnitrostátním právu. Tyto kanály a postupy umožňují zaměstnancům daného subjektu podávat

**Interní kanály
pro oznamování**